

Brüssel, 5. juuni 2026
(OR. en)

9555/26

SOC 280
GENDER 43
ANTIDISCRIM 59
JAI 633
DROIPEN 95
TELECOM 255
CYBER 242
JEUN 82

MÄRKUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Eelmise dok nr:	8592/1/26 REV 1
Teema:	Eelnõu: nõukogu järeldused tüdrukutevastase kübervägivalla ennetamise ja selle vastu võitlemise kohta – <i>Heakskiitmine</i>

1. Eesistujariik on ette valmistanud tüdrukutevastase kübervägivalla ennetamist ja selle vastu võitlemist käsitlevate nõukogu järelduste eelnõu.
2. Järeldused põhinevad Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituudi (EIGE) aruandel „From lived reality to policy action: Combatting cyber violence against girls in the EU“ („Reaalsest elust poliitikameetmeteni: võitlus tüdrukutevastase kübervägivalla vastu ELis“), mis on esitatud dokumendis 9800/26.
3. Sotsiaalküsimuste töörühm vaatas järeldused läbi 13. märtsil, 17. aprillil, 4. ja 13. mail 2026.

4. Käesoleva märkuse lisas esitatud eelnõu teksti suhtes on jõutud põhimõttelisele kokkuleppele.
 5. Alaliste esindajate komiteel palutakse:
 - võtta teadmiseks dokumendis 9800/26 esitatud EIGE aruanne ning
 - edastada käesoleva märkuse lisas esitatud nõukogu järelduste eelnõu heakskiitmiseks tööhõive, sotsiaalpoliitika, tervise- ja tarbijakaitseküsimuste nõukogu 2026. aasta 29. juuni istungil.
-

Eelnõu: nõukogu järelused tüdrukutevastase kübervägivalla ennetamise ja selle vastu võitlemise kohta¹

MÄRKIDES, ET

1. sooline võrdõiguslikkus ja inimõigused on Euroopa väärtuste seas kesksel kohal. Naiste ja meeste ning tüdrukute ja poiste võrdõiguslikkus on Euroopa Liidus põhiõigus ja alusväärtus, mis on sätestatud aluslepingutes ja Euroopa Liidu põhiõiguste hartas;
2. Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 8 on sätestatud, et „kõigi oma asjaomaste meetmete puhul on liidu eesmärk meeste ja naiste ebavõrdsuse kaotamine ja võrdõiguslikkuse edendamine“;
3. Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 10 on sätestatud, et „oma poliitika ja meetmete määratlemisel ja rakendamisel püüab liit võidelda diskrimineerimisega soo, rassilise või etnilise päritolu, usutunnistuse või veendumuste, puuete, vanuse või seksuaalse sättumuse alusel“;
4. hartas on sätestatud, et „naiste ja meeste võrdõiguslikkus tuleb tagada kõikides valdkondades“ ning et „igaühel on õigus kehalisele ja vaimsele puutumatusele“. Lisaks on harta artikli 21 kohaselt keelatud „igasugune diskrimineerimine, sealhulgas diskrimineerimine soo, rassi, nahavärvuse, etnilise või sotsiaalse päritolu, geneetiliste omaduste, keele, usutunnistuse või veendumuste, poliitiliste või muude arvamuste, rahvusvähemusse kuulumise, varalise seisundi, sünnipära, puuete, vanuse või seksuaalse sättumuse tõttu“;

¹ Pekingi tegevusprogrammi rakendamise läbivaatamise kontekstis koostatud järelused, milles käsitletakse eelkõige määrava tähtsusega valdkondi D (naistevastane vägivald) ja L (tütarlapsed).

5. harta artikkel 24 sätestab lisaks, et „lastel on õigus heaoluks vajalikule kaitsele ja hoolitsusele“ ning et „kõikides lastega seotud toimingutes, mida teevad avalik-õiguslikud asutused või eraõiguslikud institutsioonid, tuleb esikohale seada lapse huvid“;
6. Pekingi tegevusprogrammis nenditakse, et naistevastane vägivald (määrava tähtsusega valdkond D) takistab võrdõiguslikkus-, arengu- ja rahueesmärkide saavutamist, ning lisaks märgitakse, et naistevastane vägivald takistab naistel oma inimõigusi ja põhivabadusi kasutada, pärsib seda või muudab selle võimatuks;
7. Pekingi tegevusprogrammis kutsutakse määrava tähtsusega valdkonna L (tütarlapsed) raames valitsusi ning asjakohasel juhul rahvusvahelisi ja valitsusväliseid organisatsioone üles võtma asjakohaseid seadusandlikke, haldus-, sotsiaal- ja haridusmeetmeid, et kaitsta tütarlapsi nii kodus kui ka ühiskonnas igasuguse füüsilise või vaimse vägivalla, vigastamise või ahistamise, hooletussejätmise või hooletu kohtlemise, väärkohtlemise või ärakasutamise, sealhulgas seksuaalse väärkohtlemise eest;
8. naiste- ja tüdrukutevastane vägivald on inimõiguste rikkumine ja püsiv diskrimineerimise vorm, mis tuleneb ebavõrdsetest võimusuhetest naiste ja meeste vahel. Sellise vägivalla ennetamine ja selle vastu võitlemine on ühiskondlik vastutus, kuna see õõnestab soolist võrdõiguslikkust ning piirab naiste ja tüdrukute täielikku osalemist ühiskonnas, sealhulgas digivaldkonnas ja avalikus elus;
9. komisjoni poolt vastu võetud ELi lapse õiguste strateegia eesmärk on kaitsta ja edendada laste õigusi kõigis ELi poliitikavaldkondades, keskendudes vägivalla ennetamisele ja digikeskkonnas turvalise osalemise tagamisele. Sellega seoses on asjakohased ka tehisintellekti, inimõigusi ja võrdõiguslikkust käsitlevad Euroopa Nõukogu standardid;

10. nii ELi kui ka liikmesriikide tasandil on tehtud märkimisväärseid edusamme naistevastase vägivalda ja perevägivalda vastu võitlemisel, sealhulgas võeti vastu direktiiv (EL) 2024/1385, mis käsitleb naistevastase vägivalda ja perevägivalda tõkestamist, ning EL on ühinenud Euroopa Nõukogu naistevastase vägivalda ja perevägivalda ennetamise ja tõkestamise konventsiooniga (Istanbuli konventsioon). Sooline vägivald on siiski endiselt levinud ja sellest jäetakse tihti teatamata. Seetõttu tuleb kõnealuse lubamatu nähtusega tegelemiseks nimetatud direktiiv õigeaegselt ja nõuetekohaselt üle võtta ning seda tõhusalt rakendada, sealhulgas rakendada meetmeid tüdrukutevastase kübervägivalda eri vormide ennetamiseks ja nende vastu võitlemiseks. Naistevastase vägivallaga ja perevägivallaga võitlemise eksperdirühma (GREVIO) üldsoovitus nr 1, mis käsitleb naistevastase vägivalda digitaalse mõõde, toetab Istanbuli konventsiooni tõlgendamist ja tõhusat kohaldamist kübervägivalda ja tehnoloogiapõhise vägivalla kontekstis. GREVIO on rõhutanud asjaolu, et tüdrukuid ohustab selline vägivald rohkem. Sellega seoses tuleks arvesse võtta Euroopa Nõukogu tehisintellekti ning inimõiguste, demokraatia ja õigusriigi raamkonventsiooni ning muid asjakohaseid tehisintellekti, inimõigusi ja võrdõiguslikkust käsitlevaid Euroopa Nõukogu standardeid;

11. Euroopa Komisjoni naiste õiguste tegevuskavale lisatud põhimõtete deklaratsioonis, mille kõik liikmesriigid heaks kiitsid, esitatud esimene põhimõte on „Soolisest vägivallast vabanemine“ ning selles deklareeritakse, et „igal naisel ja tüdrukul on õigus turvalisusele ja väärikale kohtlemisele nii internetis kui ka traditsioonilises keskkonnas, nii avalikus kui ka eraelus“. Komisjoni soolise võrdõiguslikkuse strateegias 2026–2030 käsitletakse soolist vägivalda kaheksast põhilisest meetmevaldkonnast esimesena. Nimetatud strateegias märgitakse, et sooline kübervägivald kujutab endast naiste ja tüdrukute jaoks kiiresti kasvavat ohtu, hõlmates internetis asetleidvat nõusolekuta intiimkujutiste kiiret levikut, raskusi ebaseadusliku sisu eemaldamisel ning internetis levivaid vaenulikke ja vägivaldseid ähvardusi. Komisjon on kohustunud pöörama „erilist tähelepanu tehisintellekti rollile seksuaalse sisuga kahjulike süvavõltsingute ja süvavõltsitud alastipiltide tootmisel ja levitamisel“;

12. määruse (EL) 2022/2065 (digiteenuste määrus) eesmärk on luua liidus kasutajatele turvalisem digikeskkond, nähes ette hulga norme, millega eelkõige kohustatakse väga suuri digiplatvorme või väga suuri internetipõhiseid otsingumootoreid hindama ja maandama süsteemseid riske (sealhulgas ebaseadusliku sisu levitamine, tegelik või prognoositav negatiivne mõju seoses soolise vägivallaga, rahvatervise ja alaealiste kaitse ning tõsised negatiivsed tagajärjed isikute füüsilisele ja vaimsele heaolule), ning negatiivset mõju põhiõiguste, sealhulgas mittediskrimineerimise õiguse ja lapse õiguste kasutamisele. Samuti kohustab see väga suuri digiplatvorme ja väga suuri internetipõhiseid otsingumootoreid võtma lapse õiguste kaitsmiseks riskimaandusmeetmeid, mis võivad hõlmata näiteks nende teenuste disaini, omaduste või toimimise kohandamist, sisu modereerimise protsesside kohandamist, nende soovitusüsteemide kohandamist ning sihipäraseid meetmeid lapse õiguste kaitsmiseks, näiteks asjakohasel juhul vanuse kontrollimise ja vanemliku kontrolli vahendite kasutamist; Digiteenuste määrus kohustab väga suuri digiplatvorme ja väga suuri internetipõhiseid otsingumootoreid samuti hindama ja maandama süsteemseid riske, mis tulenevad nende teenuste, sealhulgas soovitusüsteemide disainist ja toimimisest, mis võivad aidata kaasa ebaseadusliku sisu kiirele ja laialdasele levikule ning muule kahjule, nagu soolise vägivalla, kahjuliku sisu ja tehnoloogiapõhise ahistamise algoritmiline võimendamine. Sellisel kahjul võib olla naistele ja tüdrukutele meeste ja poistega võrreldes erinev mõju;
13. samuti on oluline võtta arvesse erinevat mõju, mida soovitusüsteemid ja generatiivsed tehisintellektivahendid võivad avaldada naistele ja tüdrukutele ning meestele ja poistele;

14. määruses (EL) 2024/1689 (tehisintellektimäärus) tunnistatakse tehisintellekti kasutamisega seotud riske ja probleeme, sealhulgas sätestatakse läbipaistvuskohustused selliste tehisintellektisüsteemide puhul, mida kasutatakse selleks, „et luua või manipuleerida pildi-, audio- või videosisu, mis sarnaneb märgatavalt olemasolevate isikute, objektide, kohtade, üksuste või sündmustega ja võib inimesele ekslikult ehtne ja tõene näida (süvavõltsingud),“ ning määruses märgitakse konkreetselt, et tehisintellekt võib „olenevalt konkreetse rakenduse asjaoludest, kasutusest ja tehnoloogilise arengu tasemest tekitada ka riske ning kahjustada avalikke huve ja liidu õigusega kaitstud põhiõigusi“ ning et „selline kahju võib olla varaline või mittevaraline, sealhulgas füüsiline, psühholoogiline, ühiskondlik või majanduslik“;
15. tehisintellekt võib võimaldada ka muud liiki tehnoloogiapõhist ahistamist, sealhulgas sünteesitud intiimse sisu nõusolekuta loomist või levitamist, samuti kellegi teisena esinemist, manipuleerimist või sundi. Selliste riskidega tegelemine nõuab terviklikku ja valdkondadevahelist lähenemist. Tõhusad meetmed võivad hõlmata kahjulikust sisust teatamise, selle käsitlemise ja eemaldamise mehhanisme ning nõuet, et kujutatud isik peab oma kujutise või temaga sarnaneva kujutise loomiseks või manipuleerimiseks ja selle internetis avaldamiseks andma vaba, konkreetse, teadliku, ühemõttelise ja selgesõnalise nõusoleku;
16. eriti oluline on võtta meetmeid, et vältida naiste ja tüdrukute diskrimineerimist ning mitmekordset diskrimineerimist, sealhulgas interseksionaalset diskrimineerimist, kogu tehisintellektisüsteemide projekteerimise, arendamise ja juurutamise ajal;
17. direktiiviga 2012/29/EL (kuriteoohvrite õiguste direktiiv) kehtestatakse kõigi kuriteoohvrite, sealhulgas küberkuritegevuse lapsohvrite õiguste ning neile pakutava toe ja kaitse miinimumnõuded;

18. direktiiv 2018/1808/EL (edaspidi „audiovisuaalmeedia teenuste direktiiv“) kohustab liikmesriike võtma „asjakohaseid meetmeid tagamaks, et nende jurisdiktsiooni alla kuuluvate audiovisuaalmeedia teenuse osutajate edastatavad audiovisuaalmeedia teenused, mis võivad kahjustada alaealiste füüsilist, vaimset või kõlbelist arengut, tehakse ligipääsetavaks üksnes viisil, mis tagab selle, et alaealised tavaliselt neid ei kuule ega näe“ ning selles sätestatakse, et „need peavad olema proportsionaalsed saatest tuleneva võimaliku kahjuga“. Direktiivis sätestatud kõige kahjulikuma sisu näited hõlmavad pornograafiat ja põhjendamatut vägivalda. Sellist kahjulikku sisu ei tohi teha alaealistele kättesaadavaks ringhäälingu, tellitavate teenuste ega videojagamisplatvormide kaudu;
19. komisjoni soovitus (EL) 2024/1238 integreeritud lastekaitstesüsteemide arendamise ja tugevdamise kohta kutsutakse liikmesriike üles tagama koordineeritud, lapsekeskne ja valdkonnaülene reageerimine igasugusele lastevastasele vägivallale, sealhulgas tüdrukutevastasele kübervägivallale;

20. lapsed, eelkõige haavatavas olukorras olevad lapsed, on eriti suures interneti kaudu toimuva ärakasutamise ja eelkõige seksuaalse ärakasutamise ohus, kusjuures see mõjutab kõige rohkem tüdrukuid. 2024. aastal moodustasid seksuaalse ärakasutamise eesmärgil toimuva inimkaubanduse ohvrid 46,4 % kõigist inimkaubanduse registreeritud ohvritest. 26 % seksuaalse ärakasutamise eesmärgil toimuva inimkaubanduse ohvritest olid lapsed (24 % olid tüdrukud ja 2 % poisid).² Direktiiviga (EL) 2024/1712, milles käsitletakse inimkaubanduse tõkestamist ja sellevastast võitlust ning inimkaubanduse ohvrite kaitset, laiendatakse inimkaubandusega seotud süütegude ulatust, kriminaliseeritakse inimkaubanduse ohvri osutatavate teenuste teadlik kasutamine ning tugevdatakse ohvriabi ja piiriülest koostööd. Lisaks tõhustatakse sellega veelgi internetipõhise värbamise ja ärakasutamise vastaseid meetmeid. Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kasutamist peetakse nüüd teatavatel tingimustel raskendavaks asjaoluks. Eelkõige käsitatakse direktiivi (EL) 2024/1712 kohaselt ohvrit käsitlevate seksuaalset laadi piltide, videote või sarnase materjali levitamist info- ja kommunikatsioonitehnoloogia abil, kui see on seotud inimkaubanduse kuriteoga, sellise asjaoluna, mis võib kaasa tuua raskema karistuse;

² Vt ka Eurostati veebisaidil "[Trafficking in human beings statistics - Statistics Explained - Eurostat](#)" („Inimkaubandust käsitlev statistika – Selgitustega statistika – Eurostat“). Vt ka komisjoni talituste töödokument „Statistics and trends in trafficking in human beings in the European Union in 2021–2022“ („Inimkaubanduse statistika ja suundumused Euroopa Liidus aastatel 2021–2022“) (SWD(2025) 4 final).

21. naiste- ja tüdrukutevastane kübervägivald hõlmab mitmesuguseid internetipõhise kahju vorme, sealhulgas ahistavat jälitamist, kiusamist, seksuaalset ahistamist, intiimkujutiste nõusolekuta levitamist, vaenukõnet, küberliputamist, küberruumis vägivalla või vaenu õhutamist ning mitmesuguseid ärakasutamise vorme. Direktiivi (EL) 2024/1385 põhjenduses 6 tunnistatakse, et naistevastane vägivald ja perevägivald võib süveneda, kui isikut diskrimineeritakse soo alusel ja muudel alustel, nagu on osutatud põhiõiguste harta artiklis 21. Kübervägivald mõjutab peamiselt naisi ja tüdrukuid, kusjuures teatavate demograafiliste rühmade, sealhulgas direktiivi (EL) 2024/1385 põhjendustes 71 ja 72 nimetatud rühmade kokkupuude kübervägivallaga ja nende vastu suunatud kübervägivald on suurenenud. Siiski võivad kübervägivalla, sealhulgas seksuaalse väljapressimise, doksimise ja santaaži ohvriks langeda ka mehed ja poisid. Kübervägivalla toimepanijad võivad tegutseda üksikult, koordineeritud rühmades või organiseeritud võrgustike kaudu, kasutades nende tegude toimepanemiseks selliseid digiplatvorme nagu sotsiaalse meedia, kiirsõnumirakendused, e-post, telekommunikatsioonikanalid ja muu internetitaristu. Lisaks kasutavad kübervägivalla toimepanijad, sealhulgas intiimpartnerid, kübervägivalla toimepanemiseks ka nuhkvara ja koduvalvesüsteeme, näiteks videovalvekaameraid;
22. kuna üksikisikutel on naiste- ja tüdrukutevastases kübervägivallas lihtne osaleda, siis aina kasvab sellise vägivalla toimepanijate arv, keda ajendavad erinevad motiivid, sealhulgas misogüünia, iha võimu, populaarsuse või staatuse järele ning soov vastata tajutavatele mehelikkuse normidele;

23. naiste- ja tüdrukutevastane kübervägivald on osa laiemast vägivallaspektrist, mis hõlmab nii veebis kui mujal asetleidvat käitumist, kajastades digikeskkonnas ja väljaspool seda toimuva ahistamise omavahelist seotust. Empiirilised uuringud näitavad, et kübervägivald ja väljaspool küberkeskkonda toimuv ahistamine kattuvad märkimisväärselt; näiteks on ELi soolise vägivalla uuringu (2024) kohaselt 8,5 % naistest kogenud küberjälitamist ning 10,2 % partnerlussuhtes olnud naistest kogenud praeguse või endise partneri³ kontrollivat käitumist, näiteks nõudes naise asukoha teadmist, sealhulgas sotsiaalmeedia või asukohatuvastuse abil naise asukoha jälgimise teel. Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti (FRA) uuringu⁴ kohaselt on suurem osa internetis levivast vaenust (mida mõõdetakse postituste arvuga) suunatud naiste vastu. Naistele suunatud postitustes esineb solvavat keelekasutust ja halvustamist kõige rohkem. Kõnealuses uuringus leiti ka seda, et muude sihtrühmadega võrreldes on naistevastasele vägivallale õhutamise määr kõrgem;
24. naiste- ja tüdrukutevastane kübervägivald on kujunenud kiiresti levivaks soolise vägivalla vormiks, millel on eriti tugev mõju noorukitele. Kuna digitaalne kommunikatsioon on üha enam integreeritud noorte elu sotsiaalsesse struktuuri, on internetikeskkonnal, tehnoloogial ja digirakendustel inimestevaheliste suhete kujundamisel pöördeline roll. Suunamõjutajatel ja nende loodud sisul võib olla noorukitele ja lastele kahjulik mõju. Tõhusad meetmed selle riski maandamiseks hõlmavad vastutuse tagamist, vastutustundliku sisu tavade edendamist ja alaealiste kaitse tõhustamist;

³ Naised, kellel oli intiimpartner uuringu ajal või minevikus.

⁴ Vt „Online Content Moderation – Current challenges in detecting hate speech, 2023“ („Võrgusisu modereerimine – praegused väljakutsed vaenukõne avastamisel, 2023“).

25. naiste- ja tüdrukutevastane kübervägivald kujutab endast tõsist ohtu laste ja noorukite, eelkõige tüdrukute vaimsele ja füüsilisele tervisele ning põhjustab sotsiaalset tõrjutust ja ärevust ning on enesevigastamise stiimuliks ja võib äärmuslikel juhtudel viia enesetapuni. Lisaks võib varane kokkupuude pornograafiaga samuti kinnistada kahjustavat käitumist ja suhtumist soodustavaid stereotüüpe ning normaliseerida vägivalda. Naiste- ja tüdrukutevastasel kübervägivallal on ka märkimisväärsed sotsiaalsed, poliitilised ja majanduslikud tagajärjed, mis ohustavad demokraatiat ja konkurentsivõimet. See võib sundida naisi ja tüdrukuid digikeskkonnast lahkuma, ennast tsenseerima ja isoleerima, mis piirab naiste ja tüdrukute võimalusi hariduses ja tööhõives, vähendab juurdepääsu tugivõrgustikele ning pärsib osalemist avalikus ja poliitilises elus;
26. EIGE uuringu „From lived reality to policy action: Combatting cyber violence against girls in the EU” („Tegelikkusest poliitikasse: võitlus tüdrukutevastase kübervägivalla vastu ELis“) kohaselt on kübervägivallast saanud tüdrukute ja noorte naiste digitaalse ja sotsiaalse elu igapäevane osa, millel on selged vanusega seotud mustrid. Nooremad (13–15aastased) noorukid puutuvad suurema tõenäosusega kokku tõrjutuse, kuulujuttude levitamise ja keha häbistamisega, samas kui vanemad tüdrukud (16–18aastased) puutuvad ebaproportsionaalselt palju kokku seksuaalse vägivalla vormidega, sealhulgas seksuaalse väljapressimise, peibutamise ja intiimkujutiste nõusolekuta jagamisega. On tähelepanuväärne, et nooremad noorukid puutuvad üha enam kokku internetis toimuva ahistamise seksualiseeritud ja sunniviisiliste vormidega, mis viitab kübervägivalla ulatuse laienemisele ja normaliseerumisele kõigis vanuserühmades. Need mustrid toovad esile selle, kui oluline on digisuhtluse kontekstis nõusolekualane teavitustegevus, et tagada selle põhimõtte järgimine. Nõusoleku puudumine, eelkõige intiimkujutiste või -sisu jagamisel, on paljude kübervägivalla vormide puhul kesksel kohal;

27. EIGE uuring toob päevavalgele ka olemasolevate ennetusmeetmete ja noorukite kogemuste vahelise lõhe. Tüdrukud väljendavad peamiselt pettumust koolikampaaniate ja institutsiooniliste meetmete üle, kirjeldades neid aegunute ja tüdrukute digitaalse tegelikkuse seisukohast ebaolulistena. Struktuursed tõkked, näiteks kuulujutuhirm väikestes kogukondades, süvendavad probleemi, takistavad teatamist ja jätavad paljud noorukid piisava kaitseta. See näitab, et vaja on paindlikumat koolipoliitikat, mis kajastaks tänapäevase digitaliseeritud maailma tegelikkust. Internetipõhise kahju mõju alahindamine võib panna noored tundma end isoleerituna ja alavääristatuna. Nende usalduse taastamiseks on vaja parandada institutsioonilisi meetmeid, tagada konfidentsiaalsus ja pakkuda selgeid toetusvõimalusi;
28. EL on järk-järgult tugevdanud oma õigusraamistikku kübervägivalla vastu võitlemiseks, tuginedes mitmesugustele õiguslikele ja poliitilistele vahenditele. See areng kajastab suurenevat teadlikkust tüdrukute haavatavusest, mida mõjutavad sellised interseksionaalsed tegurid nagu vanus, puue, etniline päritolu, sotsiaal-majanduslik staatus ja seksuaalne sättumus. Ent kübervägivalla määratlused on eri jurisdiktsioonides erinevad, jõustamismehhanismid on ebaühtlased, asjaomastel osalejatel puudub vajalik koolitus ning ohvriabiteenuste kättesaadavus liikmesriikides ei ole järjekindel. Lisaks seab tehnoloogiapõhise kahju uute vormide, sealhulgas tehisintellektipõhise ahistamise kiire teke jätkuvalt kahtluse alla olemasolevate õigusraamistike suutlikkuse ajaga kaasas käia. Need väljakutsed nõuavad sisseprojekteeritud ohutuse põhimõtte järgmist ja sooteadlikke lähenemisviise, sealhulgas võimaliku põhiõigustele ja võrdõiguslikkusele avalduva mõju hindamist, kui see on asjakohane;
29. turvalisuse tagamine andmete kogumise, säilitamise ja neile juurdepääsu puhul on äärmiselt oluline nii laste kui ka täiskasvanute ohutuse seisukohast, kuna tundliku teabe, näiteks kujutiste, sisu või isikuandmete ebaõige käitlemine võib seada inimesed ärakasutamise või ohvristamise ohtu;

30. tüdrukutevastane kübervägivald on sügavalt kinnistunud laiemate sotsiaalsete ja kultuuriliste tegurite puhul, mille hulka kuuluvad naiste ja meeste vaheline ebavõrdsus, vägivalda ja ohvrisüüdistamist normaliseerivad soonormid, ahistavat käitumist premeerivad ja topeltstandardeid tugevdav omavaheline dünaamika ning võimalik kalduvus vabandada välja poiste kahjustav käitumine, samal ajal tüdrukute kogemusi pisendades või tüdrukeid mitte uskudes. Kõik need tegurid võivad soodustada kahjustavat käitumist ja ebavõrdset kohtlemist. Tüdrukutevastast kübervägivalda võimendab digikeskkonna laienemine ja digitehnoloogia levik ja kiire areng. See ei ole üksnes individuaalse käitumise tulemus, vaid seda mõjutab süsteemne ebavõrdsus, mis muudab teatavad rühmad haavatavamaks. Nn manosfääris tegutsesjad edendavad aktiivselt misogüünseid ideoloogiaid, normaliseerivad seksismi ja soostereotüüpe ning soodustavad keskkonda, kus tüdrukutevastast küber- ja muud vägivalda soodustatakse või välja vabandatakse. Seega ei saa tüdrukutevastast kübervägivalda asjakohaselt käsitleda eraldi laiemast sotsiaalsest, kultuurilisest ja institutsioonilisest kontekstist. Selleks et tagada kogu ELis sisuline ennetus ja kaitse, sealhulgas algoritmiliste süsteemide ja digitaristute poolt reprodutseeritava või võimendatava struktuurse diskrimineerimise vastu võitlemise kontekstis, on edasi liikudes oluline koordineeritud, sooteadlik, interseksionaalne ning lapse- ja noortekeskne lähenemisviis;

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU KUTSUB LIIKMESRIIKE ÜLES, austades täielikult liikmesriikide pädevust, sealhulgas hariduse ja koolituse valdkonnas, ning võttes nõuetekohaselt arvesse institutsioonilist autonoomiat ja akadeemilist vabadust hariduse ja koolituse valdkonnas:

31. võtma aktiivseid meetmeid, sealhulgas piirkondlikul ja kohalikul tasandil, et ennetada tüdrukutevastast kübervägivalda ja selle vastu võidelda, tehes järgmist:
- a) edendades digitehnoloogia ja tehisintellektisüsteemide sooteadlikku projekteerimist ja arendamist, sealhulgas võttes algaasis ennetavaid meetmeid kübervägivalla vastu, eelkõige sisseprojekteeritud ohutuse lähenemisviisi kasutades, ning algoritmilise kallutatuse ja diskrimineerivate tulemuste ennetamise meetmete edendamise kaudu;
 - b) edendades koolide digitaalse heaolu laiemas kontekstis nii haridustöötajate kui ka õppurite sooteadlikku digikirjaoskust ja digitaalse enesehoolduse kultuuri, hõlmates selliseid teemasid, nagu identiteet, digitaalne jalajälg, internetiturvalisus, meedia- ja infopädevus, desinformatsiooni avastamine ja generatiivse tehisintellekti kasutamine, samuti teadlikkus algoritmilisest kallutatusest, tehisarupõhisest manipuleerimisest ja tehnoloogiapõhisest soolisest vägivallast;
 - c) pakkudes lapsevanematele, hooldajatele ja eestkostjatele praktilisi ja kättesaadavaid digitaalse vanemluse suuniseid, digioskuste ja -kirjaoskuse alast haridust ja koolitust ning asjakohaseid vahendeid, mis võimaldavad neil varakult avastada, ennetada ja käsitleda tehnoloogiapõhist ahistamist ja võtta vajalikke meetmeid, ning suurendada laste ja noorte mõjuvõimu selliste meetmete abil, nagu eakohane haridus, sarnase taustaga isikute juhitud algatused ja osaluspõhised lähenemisviisid, et tugevdada nende digivõimekust, enesekindlust ning suutlikkust kübervägivalda ära tunda, selle vastu võidelda ja sellest teatada;

- d) pakkudes vanematele, hooldajatele ja eestkostjatele asjakohaseid vahendeid, näiteks vaikimisi aktiveeritud vanemliku kontrolli tasuta tarkvara;
- e) innustades koole ja informaalset õppimise keskusi rakendama selgeid protokolle tehnoloogiapõhise ahistamise avastamiseks ja sellele reageerimiseks ning suurendama teadlikkust ohvritele kättesaadavatest tsiviilõiguslikest õiguskaitsevahenditest, tagades seeläbi õigeaegse sekkumise ja vastutuse;
- f) edendades naiste ja tüdrukute võrdset osalemist digivaldkonnas ja nende juurdepääsu digioskustele, innustades neid osalema MATI-valdkondades⁵ ja digiettevõtluses, et vähendada soolist digilõhet ning võimaldada naistel ja tüdrukutel täielikult kasutada digiülemineku pakutavaid võimalusi;
- g) tagades, et naised ja tüdrukud, keda ohustab mitmekordne diskrimineerimine, sealhulgas interseksionaalne diskrimineerimine, saaksid kasu konkreetsetest ennetus-, toetus- ja kaitsemeetmetest;
- h) edendades nõusoleku, sealhulgas digitaalse nõusoleku põhimõtte alast terviklikku ja eakohast haridust, rõhutades, et intiimkujutiste, -videote või isikuandmete loomine, jagamine või edastamine ilma asjaomase isiku vaba, teadliku ja selgesõnalise nõusolekuta on väärkuse rikkumine ning kübervägivalla liik;
- i) kaaludes õppuritele ja haridustöötajatele mõeldud korrapärase, eakohaste ja konfidentsiaalsete nn digiturvalisuse hindamiste edendamist laste parimates huvides, austades täiel määral eraelu puutumatust;

⁵ Matemaatika, teadus, tehnoloogia, inseneeria.

- j) käsitledes soolisi stereotüüpe ja seksistlikke soonorme, vastutust, kahjulikke arusaamu mehelikkusest ja naiselikkusest ning kahjuliku eakaaslaste surve riske, sealhulgas koolides käsitletava teemana, eelkõige töötades välja eakohased programmid poistele ja tüdrukutele, pöörates erilist tähelepanu veebikogukondadele, sotsiaalmeedia platvormidele, sõnumiteenustele ja mängukeskkondadele, ning edendades eluterveid arusaamu mehelikkusest, austusest, soolisest võrdõiguslikkusest ja nõusolekukultuurist kõigis suhetes, nii internetis kui väljaspool digikeskkonda, sealhulgas vastastikusel nõusolekul põhinevates seksuaalsuhetes, ning edendades kriitilist arutelu pornograafia ja internetis toimuva seksuaalkäitumise üle;
- k) pakkudes kõrvalseisjate sekkumist käsitlevat väljaõpet osana haridusest, samuti noorteprogrammide, tervishoiu ja sotsiaalhoolekande kontekstis;
- l) tehes koostööd laste õiguste organisatsioonide, laste ombudsmanide, võrdõigusasutuste, noorte juhitud organisatsioonide, pereorganisatsioonide ja kohalike organisatsioonidega ning neid toetada, kasutades kättesaadavaid osaluspõhiseid lähenemisviise ja töötades ühiselt välja materjale, mis käsitlevad eakohases stiilis ja vormis kübervägivalda, seksuaalset vägivalda ja ärakasutamist, samuti nõusoleku põhimõtet ja ohvrite süüdistamise probleemi;
- m) edendades vastastikuseid kontakte ahistamise ja elutervete digisuhete arutamiseks;
- n) toetades toimepanijatele suunatud sekkumisprogramme, mille eesmärk on vähendada uue toimepanemise ohtu, sealhulgas ajakohastades olemasolevaid programme, et lisada kübervägivalda perspektiiv, ning töötades võimaluse korral välja kübervägivalda toimepanijatele suunatud eriprogrammid, mille eesmärk on otseselt võidelda kahjuliku veebikäitumise vastu;

- o) parandades tüdrukute ja poiste kaitset kübervägivalla eest, suurendades õiguskaitseasutuste ja valitsusväliste organisatsioonide ressursse ja tehnilisi eksperditeadmisi, sealhulgas nende suutlikkust tuvastada, koguda ja hinnata elektroonilisi tõendeid, ning tõhustades nendevahelist piiriülest koostööd, mis on eriti oluline küberkuritegevuse enamjaolt piiriülest olemust arvestades;
- p) parandades inimkaubanduse kontekstis tüdrukute, eelkõige haavatavas olukorras olevate tüdrukute kaitset internetipõhise ärakasutamise eest, edendades tihedamat koordineerimist erasektori ja õiguskaitseasutuste vahel, töötades selle nimel, et tagada inimkaubanduse varajane avastamine ja kindlaks tegemine, pöörates erilist tähelepanu internetipõhisele värbamisele ja ärakasutamisele, edendades samal ajal ka potentsiaalsete toimepanijate ja ohvrite teadlikkuse suurendamist, et ennetada internetipõhist inimkaubandust, ning aidates ohvritel ja tunnistajatel internetipõhist inimkaubandust ära tunda ja sellest teatada;
- q) ennetades selgelt seksuaalse sisuga kujutiste, videote või muu selgelt seksuaaltegevust või isiku intiimseid kehaosi kujutava materjali ilma nõusolekuta jagamist ja võideldes selle vastu kooskõlas ELi õigusaktidega ning täiendades kriminaalõiguse meetmeteid teadlikkuse suurendamisega, sealhulgas toimepanijaid ootavate tagajärgede ja ohvriabimehhanismide valdkonnas, ning tehes tõhusat koostööd digiplatvormidega ning

- r) tugevdades ja arendades integreeritud lastekaitstesüsteeme, võttes arvesse komisjoni soovitusi (EL) 2024/1238, et tagada naiste- ja tüdrukutevastase kübervägivalla koordineeritud, lapsekeskne ja valdkonnaülene ennetamine ja sellele reageerimine tõhusa koostöö, selgete suunamisvõimaluste ja teabevahetuse kaudu hariduse, lastekaitse, sotsiaal- ja tervishoiuteenuste, õiguskaitse ja kohtusüsteemi vahel, austades täielikult lapse parimaid huve ja andmekaitseenorme;
32. parandama reguleerimist ja jõustamist, ilma et see piiraks kohtusüsteemi sõltumatust ja kohtusüsteemi korralduse erinevusi liikmesriikides, tehes järgmist:
- a) püüdes tagada, et võrdõigusasutustel, riiklikel inimõiguste institutsioonidel ja andmekaitseasutustel on piisavad volitused ja vahendid, et tegeleda algoritmilise diskrimineerimise ja tehnoloogiapõhise soolise vägivallaga;
 - b) edendades piisavat rahastust usaldusväärsetele teavitajatele, kes on eksperdiüksused, kelle teated ebaseadusliku sisu kohta tuleb käsitleda eelisjärjekorras kooskõlas digiteenuste määruuses sätestatud normidega, sealhulgas soolise vägivalla valdkonnas;
 - c) tugevdades ohvrikeskseid tugiteenuseid, edendades juurdepääsu ja kutsealase suutlikkuse suurendamist ning asjakohast koostööd ohvrite perekondadega, kui see on kasulik, tuginedes sihipärasele ja mitut asutust hõlmavale integreeritud lähenemisviisile, ning toetades selliseid teenuseid nagu telefoni hädaabinumbrid või usaldusliinid internetis, mis pakuvad kasutajatele nõu ja abi, asjakohastel juhtudel konfidentsiaalselt või anonüümselt;

- d) hoolitsedes ohvrite eest ja pakkudes neile vaimse tervise alast tuge ja õigusabi kooskõlas lapsesõbraliku õigusemõistmise standarditega ning võttes arvesse eakohast ja puuet arvestavat perspektiivi;
- e) tagades koordineerimise kõigi asjaomaste teenistuste vahel ning suurendades eesliinitöötajate, sealhulgas haridus-, sotsiaaltöötajate, õiguskaitseametnike, kohtusüsteemis osalejate, tervishoiuteenuste osutajate ja asjaomaste kodanikuühiskonna organisatsioonide (sealhulgas noorsootöö valdkonnas) erialaseid teadmisi ja suutlikkust, pakkudes neile tehnoloogilist tuge ning kübervägivalla, misogüünsete võrgustike ja platvormispetsiifiliste ahistamise muustrite teemalisi koolitusi ja muid vahendeid, edendades ohvrikeskset lähenemisviisi;
- f) tagades, et eesliinitöötajad ja asjaomased organisatsioonid teavad oma rolli integreeritud lastekaitse süsteemides;
- g) kaaludes riiklike tehnilise abi punktide loomist ja edendades turvalisema interneti keskuste ja kodanikuühiskonna organisatsioonide kestlikku rahastamist, et tugevdada ennetus- ja reageerimispüüdlusi, sealhulgas neid, mis käsitlevad tekkivaid riske, nagu intiimkujutiste ja tehisaru loodud süvavõltsingute nõusolekuta loomine ja levitamine;
- h) toetades peresid, haridustöötajaid, eakaaslasi, vabaajategevuste pakkujaid ning muid võimalikke kõrvalseisjaid ja tunnistajaid, sealhulgas koolituskursuste kaudu, et võimaldada kübervägivalla varajast tuvastamist ja õigeaegset sekkumist ning luua laste ja noorte jaoks ennetav ja kaitsev keskkond, sealhulgas selged teatamise, suunamise, riskihindamise ja järelmeetmete menetlused kõigis asjaomastes teenistustes, kasutades integreeritud lastekaitse lähenemisviisi;

- i) tagades, et reguleerimise ja jõustamise parandamise meetmed vastaksid mitmekordse diskrimineerimise, kaasa arvatud intersektsionaalse diskrimineerimise ohus olevate naiste ja tüdrukute erivajadustele, kui see on asjakohane;
- j) toetades ja juhendades lapsevanemaid, hooldajaid ja eestkostjaid teadlike otsuste tegemisel seoses laste varajase juurdepääsuga nutitelefonidele ja digiteenustele, tunnistades, et ühendatud seadmete varajane ja järelevalveta kasutamine võib suurendada laste kokkupuudet internetiriskidega, sealhulgas tehnoloogiapõhise ahistamisega;
- k) innustades kodanikuühiskonna organisatsioone, teadlasi, haridusasutusi ja tehnoloogiaettevõtteid tegema koostööd ning jagama parimaid ennetus- ja reageerimistavasid ning
- l) kaaludes õiguslase koolituse raames spetsiaalse koolituse pakkumist küberruumi kasutades toime pandud kuritegude, digitaalsete tõendite tõhusa käsitlemise, veebiplatvormide toimimise ja veebikeskkonnas toime pandud soolise vägivalla eripära kohta;

KUTSUB EUROOPA KOMISJONI JA LIKMESRIIKE, kooskõlas nende vastavate pädevustega ja kaasates asjakohasel juhul Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituudi (EIGE), ÜLES TEGEMA JÄRGMIST:

- 33. innustama asjaomaseid vahendusteenuste osutajaid, nagu teabe talletamise teenust pakuvad digiplatvormid, digitaalseid sotsiaalmeediateenuseid osutavad ettevõtjad, nõudevideoplatformide pakkujad, telekommunikatsiooniettevõtjad ja elektroonikaseadmete tootjad, järgima kooskõlas ELi õigusaktidega lõimitud ja vaikimisi andmekaitse ja sisseprojekteeritud ohutuse lähenemisviise, et vältida väärkasutust ning investeerida avastamis- ja heidutusvahenditesse, nagu hoiatusega hüplikaknad, tõhus sisu modereerimine ja kahjuliku sisu kujutisepõhine avastamine ning intiimkujutiste nõusolekuta jagamise vastased kaitsemeetmed;

34. innustama asjaomaseid ettevõtjaid andma kasutajatele ennetavalt kergesti kättesaadavat teavet kübervägivalla, olemasolevate tugiteenuste ja teatamismehhanismide kohta;
35. edendama soolise kübervägivalla ennetamist, jõustades kehtivaid ELi õigusakte, sealhulgas direktiivi (EL) 2024/1385, digiteenuste määrust ja tehisintellektimäärust, ning rakendades selliste poliitikaraamistike seotud elemente nagu ELi lapse õiguste strateegia, soolise võrdõiguslikkuse strateegia 2026–2030 ja ELi noortestrategie;
36. toetama liikmesriikide suutlikkust teha koostööd võitluses internetis ja mujal leviva kahjuliku ja ebaseadusliku vaenukõne vastu, sealhulgas edendades liikmesriikidevahelisi arutelusid selle mõiste tähenduse üle;
37. innustama asjaomaseid vahendusteenuste osutajaid, näiteks teabe talletamise teenust pakkuvaid digiplatvorme, tuvastama ja maandama soolise vägivallaga seotud süsteemseid riske, sealhulgas neid, mis tulenevad soovitusüsteemidest, generatiivsetest tehisintellektisüsteemidest ja automatiseeritud sisuvõimendusmehhanismidest, ning võitlema kahjuliku sisu vastu ja asjakohasel juhul kiiresti eemaldama sellise sisu, sealhulgas internetis leviva vaenukõne ja muu materjali, mille sihtmärgiks on tüdrukud, sealhulgas LGBTI-kogukonda kuuluvad ning puuetega või rassilisse, etnilisse või usuvähemustesse kuuluvad tüdrukud, austades samal ajal täielikult põhiõigusi, sealhulgas väljendusvabadust;
38. innustama asjaomaseid vahendusteenuste osutajaid, nagu teabe talletamise teenust pakuvad digiplatvormid ja muud vahendusteenuste osutajad siduma ohvritele mõeldud teatamismehhanismid tehniliste taristutega, mis võimaldavad platvormiüleseid blokeerimis- ja ohvriabimehhanisme, sealhulgas mehhanisme, millega tagatakse tehnoloogiapõhise soolise vägivalla ohvritele kättesaadavad õiguskaitsevahendid, ning kohaldama digiteenuste arendamisel ja osutamisel sisseprojekteeritud ohutuse põhimõtteid;

39. innustama asjaomaseid ettevõtjaid hindama koostöös võrdõigusasutuste ja asjakohasel juhul andmekaitseasutustega sisu modereerimise automatiseeritud vahendite ja tehisintellekti vahendite võimalikku soolist kallutatust ja diskrimineerivat toimet, mis võib mõjutada tehnoloogiapõhise soolise vägivalla ohvrite avastamise, nendest teatamise ja neile mõeldud õiguskaitsemehhanismide tõhusust;
40. tagama, et kahjulik või ebaseaduslik intiimne või selgelt seksuaalne sisu, sealhulgas uue tehnoloogia abil loodud sisu, nagu laste seksuaalset väärkohtlemist kujutavad tehislukud, kuid realistlikud süvavõltsingud, eemaldatakse viivitamata digiplatvormidelt niipea, kui need avastatakse, austades samal ajal täielikult põhiõigusi;
41. toetama ja hõlbustama tehisintellektimääruse rakendamist ning tagama selle rakendamise, eelkõige seoses nõudega, et tehisintellektisüsteemide pakkujad peavad võimaldama väljundite märgistamist tehisintellekti loodud väljunditena, ning nõudega, et selliste süsteemide juurutajad märgistaksid selgelt tehisintellekti loodud sisu, et takistada süvavõltsingute kasutamist kahju tekitamiseks, sealhulgas tüdrukutevastaseks kübervägivallaks;
42. tagama, et andmete kogumisel võetakse arvesse ohvrite kogemuste mitmekesisust, mis on tõenduspõhise poliitikakujundamise jaoks otsustava tähtsusega, ning et liikmesriigid koguvad andmeid kooskõlas direktiivi (EL) 2024/1385 artiklist 44 tulenevate kohustustega ja asjakohasel juhul koostöös EIGEga. Võtma meetmeid tagamaks, et teadusuuringud ja andmete kogumine hõlmaksid mitmekordse diskrimineerimise, sealhulgas interseksionaalse diskrimineerimise all kannatavate inimrühmade konkreetseid kogemusi, et hõlbustada kaasavaid ja tõhusaid poliitikameetmeid;

43. investeerima pikaajalistesse tõendus põhistes teadusuuringutesse ja statistikasse, et mõista kübervägivalla muutuvat olemust ja tagajärgi. Toetama pikaajalisi uuringuid, mis käsitlevad tüdrukutevastase kübervägivalla kõigi vormide psühholoogilist, sotsiaalset ja majanduslikku mõju, kaasates samal ajal ka noorte nõuandekogusid, et anda teavet ennetusmeetmete, ohvriabi teenuste ja poliitika väljatöötamise parandamiseks nii riiklikul kui ka ELi tasandil ning seda hõlbustada. Toetama teadusuuringuid, mis käsitlevad algoritmilist diskrimineerimist, tehisintellektipõhist ahistamist ja digitehnoloogia soolist mõju, samuti teadusuuringuid, mis käsitlevad nn manosfääri ja sundtsõlibaadi (*incel*) kogukondade ajendeid, käitumist, taktikaid ja motivatsiooni;
44. edendama ja rahastama nii ELi kui ka riiklikul tasandil teadlikkuse suurendamise kampaaniaid, milles kõlab tüdrukute endi hääl, et lõpetada intiimkujutiste kuritarvitamisest teatamise häbimärgistamine ning tõmmata tähelepanu sellise sisu nõusolekuta loomise ja jagamisega tekitatud kahjule;
45. võtma arvesse hiljuti loodud laste internetiturvalisuse töörühma järeldusi ja soovitusi, sealhulgas seoses soolise võrdõiguslikkuse, algoritmidega seotud vastutuspõhimõtete ja digitaalõigustega;
46. jätkama arutelusid ja parimate tavade vahetamist kübervägivalla ennetamise teemal;
47. innustama lapsi ja eriti tüdrukuid osalema MATI õpingutes ning kõrvaldama nendes valdkondades soolised stereotüübid, et tagada digitaalsel tööturul võrdsed võimalused;

KUTSUB EUROOPA KOMISJONI ÜLES:

48. võtma meetmeid, mille eesmärk on võidelda naiste- ja tüdrukutevastase vägivalga, sealhulgas kübervägivalga vastu kooskõlas naiste õiguste tegevuskava pikaajalise visiooniga, mille põhimõtted kajastuvad soolise võrdõiguslikkuse strateegias 2026–2030;
49. jätkama soolise võrdõiguslikkuse valdkonna vastastikuse õppe programmi ning soolise vägivalga ja koduvägivalga ennetamise võrgustiku korraldamist, tuues sellega kokku liikmesriigid ja sidusrühmad, et vahetada häid tavasid, ning rahastama koolitust, suutlikkuse suurendamist ja tugiteenuseid;
50. pöörama LGBTIQ+-inimeste võrdõiguslikkuse strateegia 2026–2030 rakendamisel erilist tähelepanu vajadusele tüdrukutevastast kübervägivalda ennetada ja selle vastu võidelda;
51. rakendama oma küberkiusamise vastast tegevuskava, mis hõlmab teadlikkuse suurendamise kampaaniaid, andmete kogumist ning meetmeid, mille eesmärk on ennetada naiste ja tüdrukute, sealhulgas mitmekordse diskrimineerimise ohus, kaasa arvatud interseksionaalse diskrimineerimise ohus olevate naiste ja tüdrukute küberkiusamist ja selle vastu võidelda;
52. toetama liikmesriike direktiivi (EL) 2024/1385 ülevõtmisel ja tõhusal rakendamisel, eelkõige seoses sätetega, mis käsitlevad kübervägivallaga seotud kuritegusid, veebisisu eemaldamist, kättesaadavaid veebipõhiseid teatamiskanaleid ja küberkuritegude ohvritele mõeldud spetsialiseeritud tugiteenuseid;
53. tagama kübervägivalga seire direktiivist (EL) 2024/1385 tulenevate kohustuste kontekstis ja toetada liikmesriike soolise vägivalga kohta administratiivandmete kogumise parandamisel kooskõlas direktiivi (EL) 2024/1385 artikliga 44;

54. kaaluma Eurostati tehtava, kogu ELi hõlmava soolise vägivalla uuringu laiendamist nii, et see hõlmaks kõiki kübervägivalla vorme;
55. jätkama digiteenuste määruse rakendamise jälgimist ja jõustamist, sealhulgas seoses selliste sätetega, mida kohaldatakse väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite suhtes seoses ebaseadusliku sisu ja soolise vägivallaga, näiteks sätetega, mis käsitlevad riskimaandusmeetmeid, mis võivad hõlmata eraelu puutumatust tagavaid vanusekontrolli ja vanemliku kontrolli vahendeid, kui see on asjakohane, ning samuti seoses teiste, digiteenuste määruse kohaste alaealiste kaitset käsitlevate suuniste raames kirjeldatud meetmetega;
56. edendama seda, et teadlased, kodanikuühiskonna organisatsioonid ja asjaomased sidusrühmad kasutaksid teavet, mille vahendusteenuste osutajad peavad digiteenuste määruuses sätestatud läbipaistvusaruandeid ja andmete juurdepääsu käsitlevate normide kohaselt kättesaadavaks tegema, et kujundada parem arusaam sellest, kuidas sooline vägivald internetis avaldub, sealhulgas soo järgi rühmitatud andmeid, mis võimaldavad uurida platvormi algoritmide mõju vastavalt naistele ja tüdrukutele ning meestele ja poistele;
57. toetada usaldusväärsete teavitajate poolt seoses soolise vägivallaga tehtavat tööd ning soolisele võrddõiguslikkusele ning naiste- ja tüdrukutevastasele vägivallale spetsialiseerunud organisatsioonide tööd. Tagama neile piisava rahastuse, vahendid ja institutsioonilise toe, et kiirendada teatamismehhanismide toimimist, eelkõige juhul, kui ohvrid on alaealised. Toetama usaldusväärseid teavitajaid soolist vägivalda käsitlevate eksperditeadmiste hankimisel, kasutades turvalisema interneti keskuste ja muude alaealiste abistamisele spetsialiseerunud organisatsioonide eksperditeadmisi;
58. pakkuma kättesaadavat ja eakohast teavet ja tuge tüdrukutevastase kübervägivalla vastu võitlemise ja sellest teatamise kohta portaali „Parem internet lastele“ (BIKi portaal) ja turvalisema interneti keskuste kaudu;

59. toetama integreeritud lastekaitstesüsteemide rakendamist kõigis liikmesriikides, sealhulgas, kui see on asjakohane ning kooskõlas riiklike lähenemisviisidega, vanuse alampiiri nõuete rakendamist, seoses tüdrukutevastase kübervägivalla kõigi vormide ennetamise ja neile reageerimisega, ning hõlbustama selliste süsteemidega seotud heade tavade vahetamist ELi tasandil;
60. toetama olemasolevate ELi rahastamisprogrammide raames riiklikke ja piiriüleseid meetmeid, et ennetada ja tõkestada tüdrukutevastast kübervägivalda, sealhulgas tehisintellektiga seotud ahistamist, ning tõhustada teadusuuringuid, suurendada teadlikkust ja digikirjaoskust ning edendada suutlikkuse suurendamist;
61. jätkama ettevalmistusi tehisintellektimääruse rakendamise jälgimiseks ja jõustamiseks seoses sätetega, mida kohaldatakse üldotstarbeliste tehisintellektimudelite, sealhulgas endast süsteemset riski kujutavate üldotstarbeliste tehisintellektimudelite pakkujate suhtes.
-

Kasutatud allikad**1. ELi õigusaktid**

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1–88)

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. novembri 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/1808, millega muudetakse direktiivi 2010/13/EL audiovisuaalmeedia teenuste osutamist käsitlevate liikmesriikide teatavate õigus- ja haldusnormide koordineerimise kohta (audiovisuaalmeedia teenuste direktiiv), et võtta arvesse muutuvat turuolukorda (ELT L 303, 28.11.2018, lk 69–92)

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/882 toodete ja teenuste ligipääsetavusnõuete kohta (Euroopa ligipääsetavusdirektiiv) (ELT L 151, 7.6.2019, lk 70–115)

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. oktoobri 2022. aasta määrus (EL) 2022/2065, mis käsitleb digiteenuste ühtset turgu ja millega muudetakse direktiivi 2000/31/EÜ (digiteenuste määrus) (ELT L 277, 27.10.2022, lk 1–102)

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. mai 2024. aasta direktiiv (EL) 2024/1385, mis käsitleb naistevastase vägivalla ja perevägivalla tõkestamist (ELT L 2024/1385, 24.5.2024, lk 1–36)

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta direktiiv 2012/29/EL, millega kehtestatakse kuriteoohvrite õiguste ning neile pakutava toe ja kaitse miinimumnõuded ning asendatakse nõukogu raamotsus 2001/220/JSK (ELT L 315, 14.11.2012, lk 57–73).

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuni 2024. aasta määrus (EL) 2024/1689, millega nähakse ette tehisintellekti käsitlevad ühtlustatud õigusnormid ning muudetakse määruseid (EÜ) nr 300/2008, (EL) nr 167/2013, (EL) nr 168/2013, (EL) 2018/858, (EL) 2018/1139 ja (EL) 2019/2144 ning direktiive 2014/90/EL, (EL) 2016/797 ja (EL) 2020/1828 (tehisintellekti käsitlev määrus) (ELT L 2024/1689, 12.7.2024, lk 1–144)

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuni 2024. aasta direktiiv (EL) 2024/1712, millega muudetakse direktiivi 2011/36/EL, milles käsitletakse inimkaubanduse tõkestamist ja sellevastast võitlust ning inimkaubanduse ohvrite kaitset.

2. Nõukogu

Naistevastase vägivalga kaotamist Euroopa Liidus käsitlevad nõukogu järeldused (dok 6585/10)

LGBTI-inimeste võrdõiguslikkust käsitlevad nõukogu järeldused (dok 10417/16)

Tehisintellekti mõju soolisele võrdõiguslikkusele tööturul käsitlevad nõukogu järeldused (dok 14750/21)

Nõukogu järeldused Euroopa Liidu lapse õiguste strateegia kohta (dok 10024/22)

Nõukogu järeldused, mis käsitlevad soolise võrdõiguslikkuse aspekti lõimimist poliitikavaldkondadesse, programmidesse ja eelarvetesse (dok 9684/23)

Nõukogu järeldused, milles käsitletakse digivõimestamist, et kaitsta ja jõustada põhiõigusi digiajastul (dok 14309/23)

Nõukogu järeldused, mis käsitlevad naiste majandusliku mõjuvõimu ja rahalise sõltumatuse suurendamist kui teed tegeliku soolise võrdõiguslikkuse poole (dok 9752/24)

Nõukogu järeldused „Küberturvalisuse tulevik: rakendame ja kaitseme üheskoos“ (dok 10133/24)

Nõukogu järeldused naiste ja tüdrukute vaimse tervise tugevdamise kohta soolise võrdõiguslikkuse edendamise kaudu (dok 16366/24)

Nõukogu järeldused laste ja noorukite vaimse tervise edendamise ja kaitsmise kohta digiajastul (dok 9069/25)

Nõukogu järeldused, mis käsitlevad soolise võrdõiguslikkuse edendamist tehisintellektipõhisel digiajastul: Pekingi tegevusprogrammi rakendamisel liikmesriikides ja ELi institutsioonides tehtud töö kuues läbivaatamine (dok 9984/25)

Nõukogu järeldused „Naistevastane vägivald ja perevägivald: ennetamine, varajane avastamine ja sekkumine“ (dok 14029/25)

3. Eurostat, Euroopa Liidu Põhiõiguste Amet (FRA) ja Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituut (EIGE)

EU gender-based violence survey (ELi soolise vägivalla uuring) (2024)

EU gender-based violence survey - Evidence for policy and practice (ELi soolise vägivalla uuring – tõendid poliitikakujundamiseks ja praktikaks) (2026)

4. Euroopa Komisjon

ELi lapse õiguste strateegia (COM(2021) 142 final)

Inimkaubanduse vastu võitlemise ELi strateegia (COM(2021) 171 final)

Lastele parema interneti loomise ELi strateegia (COM(2022) 212 final)

Komisjoni 23. aprilli 2024. aasta soovitus (EL) 2024/1238 integreeritud lastekaitstesüsteemide arendamise ja tugevdamise kohta lapse parimates huvides

Naiste õiguste tegevuskava (dok 6756/25; komisjoni viide: COM(2025) 97 final)

Soolise võrdõiguslikkuse strateegia 2026–2030 (COM(2026) 113 final)

Rassismivastane strateegia 2026–2030 (COM(2026) 12 final)

LGBTIQ+-inimeste võrdõiguslikkuse strateegia 2026–2030 (COM(2025) 725 final)

Inimkaubanduse statistika ja suundumused Euroopa Liidus aastatel 2021–2022 – lisatud dokumendile „Komisjoni aruanne Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele inimkaubandusevastases võitluses tehtud edusammude kohta (viies aruanne)“ (SWD(2025) 4 final)

Komisjoni teatis „Võrdõiguslikkuse liit: romade võrdõiguslikkust, kaasamist ja osalemist käsitlev ELi strateegiline raamistik“ (COM(2020) 620 final)

ELi puuetega inimeste õiguste strateegia aastateks 2021–2030 (COM(2021) 101 final)

Küberkiusamise vastane tegevuskava (COM(2026) 71 final)

5. **Euroopa Parlament**

Euroopa Parlamendi 28. aprilli 2016. aasta resolutsioon soolise võrdõiguslikkuse ja naiste mõjuvõimu suurendamise kohta digitaalajastul (2015/2007(INI))

Euroopa Parlamendi 14. detsembri 2021. aasta resolutsioon soovitud komisjonile soolise vägivalla vastu võitlemise kohta: kübervägivald (2020/2035(INL))

6. **Regioonide Komitee**

Regioonide Komitee arvamus teemal „Noorte ja alaealiste kaitse digikeskkonnas“ (2026)

7. **Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituut (EIGE)**

„Combating cyber violence against women and girls“ („Võitlus naiste- ja tüdrukutevastase kübervägivalla vastu“). (2022)

„Tackling cyber violence against women and girls: The role of digital platforms“ („Võitlus naiste- ja tüdrukutevastase kübervägivalla vastu: digiplatvormide roll“) (2024)

„From lived reality to policy action: Combatting cyber violence against girls in the EU“ („Reaalsest elust poliitikameetmeteni: võitlus tüdrukutevastase kübervägivalla vastu ELis“) (2025) (dok 9800/26)

8. **Euroopa Liidu Põhiõiguste Amet (FRA)**

Naistevastane vägivald: kogu Euroopa Liitu hõlmav uuring Euroopa Liidu Väljaannete Talitus (2014)

Online Content Moderation – Current challenges in detecting hate speech (Võrgusisu modereerimine – praegused väljakutsed vaenukõne avastamisel (2023)

9. Ühinenud Rahvaste Organisatsioon

Lapse õiguste konventsioon (1989)

Pekingi deklaratsioon ja tegevusprogramm (1995)

Rahvusvahelise organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemise Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni konventsiooni täiendav naiste ja lastega kaubitsemise ning muu inimkaubanduse ärahoidmise ja selle kuriteo eest karistamise protokoll (2000)

Puuetega inimeste õiguste konventsioon (2006)

Naistevastase vägivalla, selle põhjuste ja tagajärgede eriraportööri aruanne naiste- ja tüdrukutevastase kübervägivalla kohta inimõiguste seisukohast (2018) (A/HRC/38/47)

Küberturvalisuse projekt (2020) Naiste- ja tüdrukutevastane kübervägivald: aruanne teadusuuringute tulemuste ja raamistiku kohta. Ljubljana Ülikool. Rahastus Euroopa Liidu õiguste, võrdõiguslikkuse ja kodakondsuse programmist (2014–2020)

ÜRO lapse õiguste komitee; üldine märkus nr 25 (2021) lapse õiguste kohta digikeskkonnas

10. Euroopa Nõukogu

Euroopa Nõukogu naistevastase vägivalla ja perevägivalla ennetamise ja tõkestamise konventsioon (CETS nr 210)

Euroopa Nõukogu inimkaubanduse vastu võitlemise konventsioon (CETS nr 19)

Euroopa Nõukogu konventsioon laste kaitse kohta seksuaalse ärakasutamise ja kuritarvitamise eest (Lanzarote konventsioon) (CETS nr 201)

Euroopa Nõukogu tehisintellekti ning inimõiguste, demokraatia ja õigusriigi raamkonventsioon (CETS nr 225)

Euroopa Nõukogu ministrite komitee suunised lapsesõbraliku õigusemõistmise kohta (2010)

CM/Rec (2026)1 ministrite komitee soovitus liikmesriikidele võrdõiguslikkuse ja tehisintellekti kohta

CM/Rec (2026)2 – Ministrite komitee soovitus liikmesriikidele, mis käsitleb vastutust tehnoloogiapõhise naiste- ja tüdrukutevastase vägivalla eest

Naistevastase vägivallaga ja perevägivallaga võitlemise eksperdirühma (GREVIO) üldsoovitus nr 1, mis käsitleb naistevastase vägivalla digitaalse mõõdet (2021)
